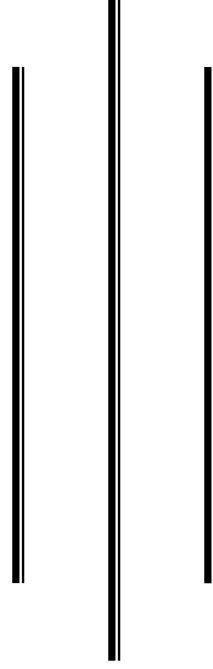

राष्ट्रिय दक्षता प्रमाणिका निर्माण गर्न सिप परिक्षणका नयाँ पेसा
पहिचानको प्रतिवेदन

गण्डकी प्रदेश सरकार
सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय
पोखरा - २०८१
मिति: २०८१-०३-३०

कार्यदल

डा. सोमनाथ सापकोटा, कार्यकारी निर्देशक, गण्डकी प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम प्रतिष्ठान	संयोजक
डा. ई. दुर्गा बस्ताकोटी, उप प्राध्यापक, पश्चिमाञ्चल क्याम्पस, पोखरा	सदस्य
ई. बृजेन्द्र के. सी., सभापति, नेपाल इन्जिनियर्स एसोसिएसन, गण्डकी प्रदेश	सदस्य
ई. राजेश भट्टराई, उप प्राध्यापक, पश्चिमाञ्चल क्याम्पस, पोखरा	सदस्य
श्री टंकराज बराल, अध्यक्ष, गण्डकी प्रदेश निर्माण व्यावसायी संघ, पोखरा	सदस्य
ई. शरद कोइराला, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (CTEVT), गण्डकी प्रदेश कार्यालय	सदस्य
श्री हरिराम अधिकारी, अध्यक्ष, नेपाल एसोसिएसन अफ टुर एण्ड ट्राभल एजेन्ट्स	सदस्य
श्री नेत्र पौडेल, कोषाध्यक्ष, होटल संघ पोखरा, नेपाल	सदस्य
श्री चन्द्र प्रसाद तिमिसिना, प्राविधिक संयोजक, नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना सहयोग इकाई, गण्डकी प्रदेश	सदस्य
श्री तोयनाथ लम्साल, सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेश	सदस्य.सचिव

प्रतिवेदन सम्पादन टोली

श्री सुशीला अधिकारी, सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालय, गण्डकी प्रदेश
श्री सागर पाण्डे, प्राविधिक अधिकृत, नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना, गण्डकी प्रदेश
श्री अमु न्यौपाने, TVET Trainee Officer, नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना, गण्डकी प्रदेश

भाषा सम्पादन

श्री माया कुमारी थापा - नेपाली भाषा विज्ञ

परिच्छेद - १

परिचय

१. पृष्ठभूमि

राष्ट्रको विकास र समृद्धिको लागि योग्य र दक्ष जनशक्तिको आवश्यकता पर्दछ। नेपालको संविधानले शिक्षालाई वैज्ञानिक, प्राविधिक, व्यावसायिक, सिपमूलक, रोजगारमूलक एवम् जनमुखी बनाउँदै सक्षम, प्रतिस्पर्धी, नैतिकवान् एवम् राष्ट्रिय हितप्रति समर्पित जनशक्ति तयार गर्ने नीति लिएको छ। संविधानमा भएको यस व्यवस्थालाई प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि गुणस्तरीय सिपको आवश्यकता पर्दछ। नेपालको संविधान अनुरूप तीन तहका सरकारको व्यवस्थाबमोजिम प्रदेश सरकार गठन भएपछि प्राविधिक तथा व्यावसायिक शिक्षा र तालिमको जिम्मेवारी प्रदेश सरकारमा रहेको छ। गण्डकी प्रदेश शिक्षा नीतिको रणनीति नं. ११.९ को कार्यनीति नं. ११.९.४ मा श्रम बजारको अध्ययन तथा अनुसन्धान गरी बजारको मागअनुसार सिप, प्रविधि विकास गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने भन्ने नीतिगत व्यवस्था रहेको छ ।

गण्डकी प्रदेशमा प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (CTEVT), प्रदेश स्तरीय गण्डकी प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिमप्रतिष्ठान, स्थानीय तहहरू, व्यावसायिक तथा सिप विकास तालिम केन्द्र र नीजि तालिम प्रदायक संस्थाहरूबाट व्यावसायिक तथा सिपमूलक तालिम सञ्चालन भइरहेका छन् । यसैगरी पुख्र्यौली पेसा वा काम गर्दागर्दै वा तालिम वा कुनै पनि औपचारिक, अनौपचारिक, अरिक्त तरिकाबाट सिप आर्जन गरेका व्यक्तिहरूको सङ्ख्या ठुलो मात्रामा रहेको छ। यसरी आर्जन गरेको सिपको प्रमाणीकरण गर्ने कार्यका लागि गण्डकी प्रदेशमा राष्ट्रिय सिप परिक्षण समितिबाट स्वीकृति प्राप्त गरेका १२ ओटा प्रमाणीकृत सिप परिक्षण केन्द्रहरूले स्वीकृत पेसामा सिप परिक्षण गरिरहेका छन् ।

तालिमप्रदायक संस्थाहरूबाट सञ्चालन गरिने व्यावसायिक/सिपमूलक तालिमलाई प्रभावकारी र थप व्यवस्थित बनाउन आवश्यक रहेको छ। सञ्चालनमा रहेका तालिमहरूको गुणस्तर र प्रमाणपत्रको मान्यतामा गुनासो छ। तालिम लिएका जनशक्ति अपेक्षित रूपमा श्रम बजारमा रोजगारी, स्वरोजगार एवम् उद्यमशील हुन नसकेको अवस्था छ । पाठ्यक्रमका आधारमा तालिम सञ्चालन भएका सबै पेसाहरूमा सिप परिक्षण गर्ने राष्ट्रिय प्रमाणिका निर्माण भएको छैन। राष्ट्रिय प्रमाणिकाको आधारमा पाठ्यक्रम निर्माण हुनुपर्नेमा कतिपय पेसामा पाठ्यक्रम मात्र निर्माण भएको छ। यसरी राष्ट्रिय प्रमाणिका निर्माण नभएका पेसामा तालिम सञ्चालन हुँदा तालिमपश्चात् सिप परिक्षण हुन सकेको छैन। तालिम सञ्चालन र सिप परिक्षण कार्यक्रममा समय, परिस्थिति,

प्रविधिको विकास, बजारको आवश्यकता अनुसार नयाँ पेसाको पहिचान र सोही अनुसारको राष्ट्रिय दक्षता प्रमाणिका (National Competency Standard-NCS) को कमी रहेको विद्यमान अवस्थामा प्रदेशभित्र माग भएका पेसाको व्यावसायिक/सिपमूलक तालिम सञ्चालन, सिप परिक्षण तथा प्रमाणीकरणका लागि आवश्यक पेसाहरूको राष्ट्रिय दक्षता प्रमाणिका निर्माण गर्न सिप परिक्षण का नयाँ पेसा पहिचान गर्न यो अध्ययन केन्द्रित हुने।

२. समस्याको पहिचान

गण्डकी प्रदेशमा कस्ता पेसाहरूको तालिम र सिप परिक्षण का गर्नु आवश्यक रहेको छ ? प्रदेशमा के कस्ता पेसाको मुख्य माग छ ? रोजगारदाताहरूले के कस्ता पेसामा जनशक्तिको माग गरेका छन् ? यस क्षेत्रमा थप के कस्ता पेसा/व्यवसायमा राष्ट्रिय दक्षता प्रमाणिका निर्माण गर्न आवश्यक छ ? सो सम्बन्धमा अध्ययन गरी सोको आधारमा आगामी दिनमा सञ्चालनमा गरिने सिप परिक्षण का नयाँ पेसाहरूको पहिचानका लागि राष्ट्रिय दक्षता प्रमाणिका निर्माण गर्ने, गराउने उद्देश्यले मन्त्रालयको आ.व. २०८०/०८१ को नेपाल व्यावसायिक योग्यता प्रणाली परियोजना अन्तर्गत रहेको राष्ट्रिय योग्यता प्रमाणिका (NCS) निर्माण गर्न सिप परिक्षण का नयाँ क्षेत्र पहिचान कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न यो अध्ययन गरिएको हो।

३. अध्ययनको औचित्य

अध्ययनबाट गण्डकी प्रदेशमा सिप विकास र परीक्षणका नयाँ क्षेत्र पहिचान गरी प्रविधिमा आएको परिवर्तनअनुसार काम गर्न सक्ने जनशक्ति उत्पादन गर्नु सरकारको दायित्व अन्तर्गत पर्दछ । सिप परिक्षण का नयाँ क्षेत्र पहिचान भएमा सिप परिक्षण को आवश्यकता र फाइदा यसबाट रोजगारी र आयआर्जनमा पर्ने प्रभाव र गण्डकी प्रदेश सरकारलाई सिप परिक्षण सम्बन्धि नीति, योजना र कार्यक्रम निर्माणमा सहयोग पुग्दछ ।

यसका साथै अन्य सुधारात्मक हस्तक्षेप र अनुसन्धानात्मक कार्यका लागि समेत यो अध्ययन महत्त्वपूर्ण महत्त्वपूर्ण रहेको छ । गण्डकी प्रदेशको आवश्यकता र सम्भाव्यताका आधारमा सिप विकास र परीक्षणको अवस्था, पेसाहरूको पहिचानका लागि प्रविधिको विकाससँगै सिप विकास र परीक्षणको क्षेत्र पहिचान गरी सिप र दक्षताको प्रमाणपत्र भएका जनशक्ति उत्पादन गर्नु आवश्यक छ ।

४. उद्देश्यहरू

यस अध्ययनको प्रमुख उद्देश्य राष्ट्रिय योग्यता प्रमाणिका (NCS) निर्माण गर्न प्रदेशभित्र श्रम बजारमा अत्यधिक माग भएका पेसाहरूको नयाँ क्षेत्र पहिचान गर्नु हो। यस अध्ययनका विशिष्ट उद्देश्यहरू निम्नानुसार रहेका छन्:

- क) प्रविधिको विकाससंगै हाल भएको सिप परिक्षणको पेसाहरू र नयाँ पेसाहरूको पहिचान गर्ने
- ख) गण्डकी प्रदेशमा रहेका उद्योग तथा व्यवसायमा आवश्यक रहेका सिपयुक्त कामदारको अवस्था र आवश्यकताबारे पहिचान गर्ने
- ग) पेसागत क्षेत्र मध्येबाट Hospitality Industry, Construction, Mechanical Engineering, Automobile Engineering, Agriculture and Information Technology समुहका पेसामा रहेको सिपयुक्त कामदारको अवस्था तथा भविष्यमा आवश्यक पर्न सक्ने सङ्ख्याको आँकलन गर्ने
- घ) श्रम बजारमा रोजगारीका लागि उच्चतम माग भएका तर सिप परिक्षण सञ्चालनका लागि राष्ट्रिय सिप प्रमाणिका नभएका नयाँ पेसाहरूको पहिचान गर्नु
- ङ) गण्डकी प्रदेश भित्र सम्भावना भएका सिप परिक्षण का हाल भएको पेसामध्ये र नयाँ सिप परिक्षण का पेसाहरूको सिप प्रमाणिका निर्माणका लागि सिफारिस गर्ने

५. अध्ययनको क्षेत्र:

यस अध्ययनको क्षेत्र गण्डकी प्रदेशको १० ओटा जिल्लामा रहेका न्यूनतम १० जनालाई सिपयुक्त रोजगारी प्रदान गरेका ५१४ ओटा प्रचलित कानूनअनुसार दर्ता भएका उद्योग तथा व्यावसायहरू समेटिएका छन् ।

समावेश गरिएका क्षेत्रहरू निम्नबमोजिम छन् :

- i. Hospitality Industry
- ii. Construction
- iii. Mechanical Engineering
- iv. Automobile Engineering
- v. Agriculture
- vi. Information Technology

६. अध्ययनको सीमा

कुनै पनि सरकारी निकायमा दर्ता नभएका तर रोजगारी सृजना गरी रोजगार प्रदान गरिरहेका, उद्योग व्यवसायहरू, अनौपचारिक क्षेत्र, विद्यालय, बैङ्क र सहकारी क्षेत्रका विषयलाई अध्ययनमा समावेश गर्न सकिएको छैन। यस अध्ययनमा विविध कारणले गर्दा गण्डकी प्रदेशको मनाङ जिल्ला समावेश गरिएको छैन ।

७. अध्ययनका चुनौतीहरू

अध्ययनका क्रममा देहायबमोजिमका चुनौतीहरू सामना गर्नुपरेको थियो :

- क) अध्ययनको प्रश्नावलीलाई गण्डकी प्रदेशका सबै जिल्ला र स्थानीय तहहरूमा पुऱ्याई सबै क्षेत्र र प्रकारका पेसाहरूको विवरण एवम् तथ्याङ्क समावेश गर्नु
- ख) उत्तरदाताहरूलाई सबै प्रश्नहरू राम्रोसँग बुझाउनु र प्रश्नले माग गरे बमोजिमको विवरण प्राप्त गर्नु
- ग) प्रश्नावलीमा समावेश भएका सबै प्रश्नहरूको सही तरिकाले उत्तर प्राप्त गर्नु
- घ) रोजगारी धेरै सृजना हुने पेसाहरूको पहिचान गर्नु

परिच्छेद-२ अध्ययन विधि र ढाँचा

१. अध्ययन विधि

यस अध्ययनमा गुणात्मक तथा सङ्ख्यात्मक दुवै विधि प्रयोग गरिएको छ । अध्ययनबाट प्राप्त तथ्याङ्कहरूका आधारमा व्याख्या र विश्लेषण गरी वर्णन गरिएको छ । अध्ययनको क्रममा विभिन्न क्षेत्रको रोजगारदाताहरूबाट प्रश्नावली (अनुसूची १) भराउने र सम्बन्धित सरोकारवाला व्यक्तिहरूलाई संलग्न गराई कार्यशालामार्फत गरिएको छ ।

राष्ट्रिय सिप प्रमाणिकाका लागि नयाँ पेसा पहिचानका लागि निम्नअनुसारको अध्ययन विधि एवम् चरण अवलम्बन गरिएको छ :

- क. राष्ट्रिय सिप प्रमाणिकाका लागि नयाँ पेसा पहिचानका लागि समिति गठन,
- ख. समितिद्वारा नयाँ पेसा पहिचानका लागि रोजगारदाता सर्वेक्षण प्रश्नावली निर्माण,
- ग. सिप परिक्षण को कम्तीमा तह-२ उत्तीर्ण व्यक्तिहरूलाई स्वयम् सेवक नियुक्ति गर्ने प्रयोजनका लागि सूचना प्रकाशन,
- घ. पच्चीस जना स्वयंसेवक छनौट गरी तथ्याङ्क सङ्कलनका लागि अभिमुखीकरण,
- ङ. स्वयंसेवकहरूले रोजगारदाताकोमा गई प्रश्नावली भराउने कार्य,
- च. स्वयंसेवकले सङ्कलन गरेको फारमहरूलाई कम्प्युटरमा प्रविष्ट,
- छ. दुई ओटा समुहमा ७० जना रोजगारदाताहरूलाई कार्यशाला मार्फत पेसा पहिचानका लागि छलफल तथा सुझाव सङ्कलन,
- ज. विश्लेषकहरूद्वारा तथ्याङ्क विश्लेषण गरी राष्ट्रिय सिप प्रमाणिकाका लागि नयाँ पेसा पहिचान,
- झ. समितिद्वारा राष्ट्रिय सिप प्रमाणिका निर्माणका लागि नयाँ पेसा पहिचानको प्रतिवेदनमा छलफल एवम् मन्त्रालयसमक्ष सिफरिस दिने ।

२. अध्ययनको समयावधि

राष्ट्रिय सिप प्रमाणिकाका लागि नयाँ पेसा पहिचानका अध्ययनको समयावधि जम्मा २ महिनाको रहेको थियो ।

३. नमुना छनोट

गण्डकी प्रदेशभित्र रहेका विभिन्न क्षेत्रका विभिन्न उद्योग तथा व्यवसायहरू मध्येबाट क्षेत्रगत नमुना छनोट (Random Sampling) मा परेका ५१४ ओटा उद्योग तथा व्यावसायहरूलाई यस अध्ययनमा समावेश गरिएको छ । स्थानीय तहमा भरेको प्रश्नावली सङ्ख्याको विवरण तालिका न. १ मा प्रविष्ट गरिएको छ ।

क्र.स.	जिल्ला	स्थानीय तह	कुल भरेको प्रश्नावली	क्र.स.	जिल्ला	स्थानीय तह	कुल भरेको प्रश्नावली
१	तनहुँ	आँबुखैरेनी	९	१८	पर्वत	कुस्मा	१९
२	बागलुङ	बागलुङ	२२	१९	नवलपुर	मध्येविन्दु	२०
३	तनहुँ	बन्दीपुर	१२	२०	पर्वत	मोदी	२
४	म्याग्दी	बेनी	२५	२१	तनहुँ	म्याग्दे	१४
५	लमजुङ	बेसीसहर	५	२२	पर्वत	पैयुँ	१२
६	तनहुँ	भानु	१२	२३	गोरखा	पालुङटार	१४
७	तनहुँ	भिमाद	२०	२४	गोरखा	गोरखा	३
८	पर्वत	विहादी	१	२५	कास्की	पोखरा	६०
९	तनहुँ	व्यास	४४	२६	स्याङ्जा	पुतलीबजार	४
१०	नवलपुर	देवचुली	३६	२७	लमजुङ	राइनास	११
११	पर्वत	फलेबास	२	२८	कास्की	रुपा	१
१२	नवलपुर	गैडाँकोट	५५	२९	तनहुँ	शुक्लागण्डकी	२२
१३	स्याङ्जा	गल्याङ	२	३०	लमजुङ	सुन्दरबजार	३
१४	मुस्ताङ	घरपझोङ	१२	३१	स्याङ्जा	स्याङ्जा	१
१५	तनहुँ	घिरिङ	१	३२	स्याङ्जा	बालिङ	२०
१६	नवलपुर	हुप्सेकोट	३	३३	तनहुँ	रिसिङ	१०
१७	नवलपुर	कावासोती	३७	कुल संख्या			५१४

तालिका न. १ स्थानीय तहमा भरेको प्रश्नावली सङ्ख्याको विवरण

४. तथ्याङ्क स्रोत

यस अध्ययनमा आवश्यक सूचना सङ्कलन प्राथमिक स्रोतबाट मात्र गरिएको छ । नमुना छनोट (sample list) मा परेका उद्योग तथा व्यवसायहरूमा प्रत्यक्ष भेटबाट तयार प्रश्नावली सोधी तथ्याङ्क/सूचना सङ्कलन गरिएको छ साथै विभिन्न क्षेत्रगत सरोकारवाला निकाय तथा सङ्घ-संस्थाहरूसँग गरिएको कार्यशालाबाट प्राप्त सूचना तथा सुझावहरू पनि समावेश गरिएको छ ।

परिच्छेद-३ अध्ययनको विश्लेषण

१. अध्ययनको विषय वस्तु

यस अध्ययनमा गण्डकी प्रदेशका विभिन्न क्षेत्रका नमुना छनोटमा परेका ५१४ ओटा रोजगारदाता/उद्योग/व्यवसायबाट सूचना सङ्कलन गरिएको छ । जसमध्ये विभिन्न पेसामा आबद्ध कुल कामदारको सङ्ख्या, सिप परिक्षण गराउन चाहने सिपयुक्त कामदारको सङ्ख्या भविष्यमा आवश्यक पर्ने पेसा सिपयुक्त कामदारको सङ्ख्यालाई तलको तालिका न. २ मा समावेश गरिएको छ:

क्र.स.	अध्ययनको दायरा	कामदार सङ्ख्या
१	तथ्याङ्क सङ्कलन गरेको मध्ये विभिन्न पेसामा कुल कामदारको सङ्ख्या (प्राविधिक, प्रशासनीक समेत)	१११८४
	१.१ सिप परिक्षण गरेका	८८५
	१.२ तालिम प्राप्त गरेका तर सिप परिक्षण नगरेका	३०६७
	१.३ अनौपचारिक तर सीप परिक्षण नगरेका	७२३२
२	जम्मा सिप परिक्षण गराउन चाहने सिपयुक्त कामदारको सङ्ख्या	४४८९
३	भविष्यमा आवश्यक पर्ने सिपयुक्त कामदारको सङ्ख्या	२६८२

तालिका न. २ कुल कामदार, सिपयुक्त कामदार र भविष्यमा आवश्यक पर्ने सिपयुक्त कामदारको विवरण

विभिन्न क्षेत्रमध्ये सबै भन्दा धेरै रोजगारी सृजना गरेको क्षेत्र निर्माण (Construction) रहेको पाइयो भने हालसम्म सिप परिक्षण गरेको मेकानिकल इन्जिनियरिङ (Mechanical Engineering) क्षेत्र अन्तर्गतको वेल्डर (welder) पेसा रहेको तथ्याङ्कले उजागर गर्‍यो । साथै यस अध्ययनले सबैभन्दा बढी सिप परिक्षण गर्न चाहेको पेसा निर्माण क्षेत्रको Construction Mason रहेको पाइयो जसमा सर्वेक्षण बाट १३६७ जना सिपयुक्त कामदारहरूले सिप परिक्षण गराउन चाहेको देखिएको छ जसको वृत्तव्य विवरण अनुसूची ३ र ४ मा समावेश गरिएको छ ।

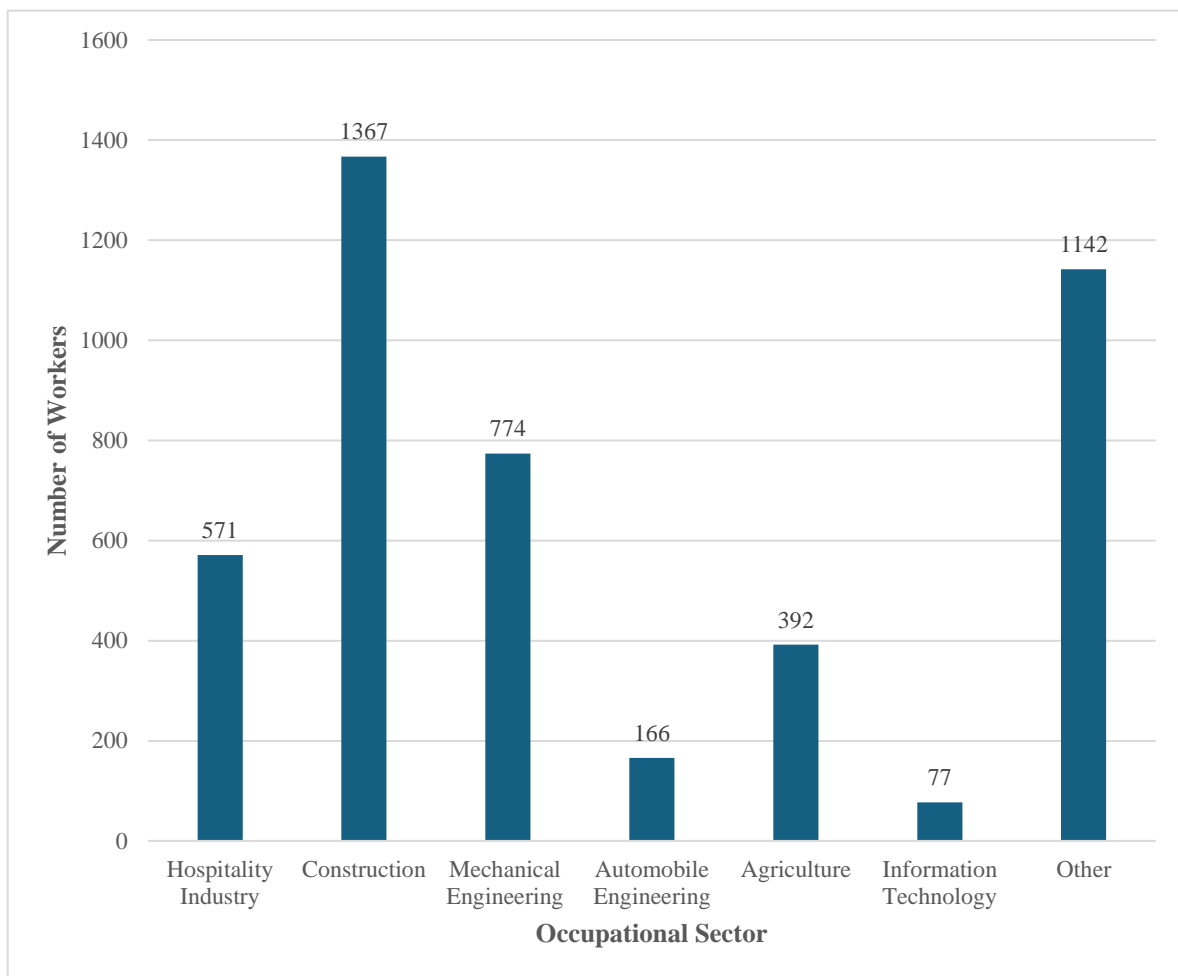
२. सिप परिक्षण गराउन चाहने क्षेत्र र कामदार

छनोटमा परेका उद्योग तथा व्यावसायमध्ये Hospitality Industry, Construction, Mechanical Engineering, Automobile Engineering, Agriculture and Information Technology राखिएको छ भने बाँकी पेसा व्यवसाय वा क्षेत्रलाई अन्य (Others) मा राखिएको छ । सूचना

सङ्कलन गरिएको मध्ये विभिन्न पेसा व्यवसायमा सिप परिक्षण गराउन चाहने कामदारको सङ्ख्या तालिका न. ३ मा प्रविष्ट गरिएको छ ।

S.N	Sectors	Number of Workers
1	Hospitality Industry	५७१
2	Construction	१३६७
3	Mechanical Engineering	७७४
4	Automobile Engineering	१६६
5	Agriculture	३९२
6	Information Technology	७७
7	Others	११४२
Grand Total		४४८९

तालिका न. ३ पेसा व्यवसायअनुसार सिप परिक्षण गराउन चाहने क्षेत्र र कामदारहरूको सङ्ख्या अध्ययनको क्रममा प्राप्त सूचना र तथ्याङ्कहरूको सङ्क्षेपीकरण, तालिकीकरण, रेखाङ्कीय प्रस्तुति र विश्लेषण गरिएको छ ।

रेखाचित्र न. १ पेसा व्यवसायअनुसार सिप परिक्षण गराउन चाहने क्षेत्र र कामदारहरूको सङ्ख्या

२.३ राष्ट्रिय सिप प्रमाणिका निर्माण गर्नु पर्ने क्षेत्र र पेसा

यस अध्ययनमा गण्डकी प्रदेशका विभिन्न क्षेत्रका रोजगारदाता/उद्योग/व्यवसाय मध्येबाट नमुना छनोटमा परेका ५१४ ओटा रोजगारदाताबाट सूचना सङ्कलन तथा विभिन्न क्षेत्रगत रोजगारदाताहरू समावेश गरी गरिएको कार्यशालाबाट प्राप्त भएको तथ्याङ्कअनुसार नयाँ क्षेत्र र पेसाको सिप प्रमाणिका बनाउनुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ जसलाई तालिका न. ४ मा उल्लेख गरिएको छ । नयाँ सिप परिक्षणका पेसाहरू, जस्तै Nail Technician, Industrial lab Technician, Detergent/Soap production Technician, Tattoo artist, Water Treatment Technician, Fire Safety Person, Beautician Chemist, Gems and Jewelry Technician र Content Writer पहिचान गरेको छ ।

S.N.	Sector	Occupation And Level	S.N.	Sector	Occupation
1	<u>Hospitality Industry</u>	Spa And Wellness Personnel	16	<u>Information Technology</u>	Optical Fiber Technician
2		Travel Ticketing Officer	17		Flex Printing Machine Operator
3		Pool Attendant / Lifeguard	18		Graphic Designer
4	<u>Construction</u>	Hume Pipe Technician	19		Digital Marketer
5		Modern Brick Maker	20		Photo Video Designer and Editor
6		Kitchen Decoration	21	Nail Technician	
7		Water Proofing Technician			
8	UPVC Technician	22	Industrial Lab Technician		
9	<u>Mechanical Engineering</u>	Hand Tractor Mechanics (Agriculture)	23	<u>Others</u>	Detergent/Soap Production Technician
10		Lift and Escalator Operator	24		Tattoo Artist
11		Cold Storage Technician	25		Water Treatment Technician
12		Coffee Processing Machine Technician	26		Fire Safety Person
13		Computer Numerical Controlled (CNC) Equipment/Machine Operator	27		Beautician Chemist
14		<u>Automobile Engineering</u>	Electrical Vehicle (EV) Technician		28
15	<u>Agriculture</u>	Hatchery Technician	29	Content writer	

तालिका न. ४ राष्ट्रिय सिप प्रमाणिका निर्माण गर्नुपर्ने क्षेत्र तथा पेसाहरू

परिच्छेद-४ निष्कर्ष तथा सिफारिस

१. निष्कर्ष

गण्डकी प्रदेशको १० ओटा जिल्लामा रहेका न्यूनतम १० जनालाई सिपयुक्त रोजगारी प्रदान गरेका ५१४ ओटा प्रचलित कानूनअनुसार दर्ता भएका उद्योग तथा व्यवसायहरूमाझ २५ जना स्वयंसेवक परिचालन गरी सङ्कलन गरिएको तथ्याङ्क र २ ओटा समूहमा ७० जना रोजगारदाताहरूलाई कार्यशाला मार्फत प्रश्रावली भराई नयाँ पेसा पहिचानका लागि छलफल तथा सुझाव सङ्कलन गरी तयार पारिएको यस अध्ययनले गण्डकी प्रदेशमा सिप परिक्षण का नयाँ पेसाहरूको पहिचानमा महत्त्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको छ।

प्रदेशमा विभिन्न क्षेत्रमा रोजगारदाता र उद्योगहरूले सिपयुक्त कामदारहरूको मागमा मुख्यतः Construction (निर्माण), Mechanical Engineering (मेकानिकल), Hospitality Industry (आतिथ्य), Agriculture (कृषि), Information Technology (सूचना प्रविधि) र Others (अन्य) क्षेत्रमा सिप परिक्षण का आवश्यकताहरू पहिचान गरेको छ।

अध्ययनको क्रममा गण्डकी प्रदेशका ५१४ ओटा उद्योग तथा व्यवसायहरूमा गरिएको सर्वेक्षणबाट सङ्कलित तथ्याङ्कले श्रम बजारमा सिपयुक्त कामदारहरूको माग र आपूर्तिबीचको असमानता उजागर गरेको छ।

यस अध्ययनबाट विभिन्न क्षेत्र मध्ये सबैभन्दा धेरै रोजगारी सृजना गरेको क्षेत्र निर्माण (Construction) रहेको पाइयो। हालसम्म सिप परिक्षण गरेको मेकानिकल इन्जिनियरिङ (Mechanical Engineering) क्षेत्रअन्तर्गतको वेल्डर (welder) पेसा रहेको तथ्याङ्कले उजागर गरेको देखियो साथै यस अध्ययनले सबैभन्दा बढी सिप परिक्षण गर्न चाहेको पेसा निर्माण क्षेत्रको निर्माण (Construction Mason) रहेको पाइयो। यस पेसामा सर्वेक्षणबाट १३६७ जना सिपयुक्त कामदारहरूले सिप परिक्षण गराउन चाहेको देखिएको छ।

यस अध्ययनले सिप परिक्षण का पेसाहरू जस्तै; Nail Technician, Industrial lab Technician, Detergent/Soap Production Technician, Tattoo artist, Water Treatment Technician, Fire Safety Person, Beautician Chemist, Gems and Jewelry Technician र Content Writer लगायत २९ ओटा सिप परिक्षण का नयाँ पेसा पहिचान गरको छ र यी पेसाहरूको राष्ट्रिय सिप प्रमाणिका (NCS) निर्माणको आवश्यकता रहेको तथ्य उजागर गरेको छ।

यस अध्ययनबाट रोजगारदातालाई आवश्यक रहेका सिपयुक्त कामदारका लागि सिप परिक्षण का नयाँ पेसाहरूको पहिचान गरियो साथै राष्ट्रिय सिप परिक्षण समितिबाट निर्माण भएका ३१४ ओटा पेसाअन्तर्गतका पेसाहरूमा पनि नया प्रविधिअनुसार विशिष्टीकृत हुँदै गएको अवस्थामा रोजगारदाताहरूबाट माग भएका थप सिप परिक्षण का पेसा समेत पहिचान गरियो ।

२. सिफारिस

२.१ नयाँ पेसा व्यवसाय : नयाँ पहिचान गरिएका पेसा व्यवसाय (तालिका न. ४ अनुसार)को सिप प्रमाणिका विकास गरि सिप परिक्षण केन्द्रहरूको स्तरोन्नति गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

२.२ प्रविधि अनुकूल प्रमाणिका विकास: नयाँ प्रविधिको विकाससँगै राष्ट्रिय सिप प्रमाणिका पनि अद्यावधिक गर्नुपर्छ । यसले श्रम बजारमा आवश्यक पर्ने सिपयुक्त जनशक्ति उत्पादनमा मद्दत पुऱ्याउँछ ।

२.३ परामर्श सेवा : औपचारिक, अनौपचारिक तथा अरितिक तवरबाट सिप प्राप्त गरि रोजगारी खोजिरहेका व्यक्तिहरूलाई परामर्श सेवा प्रदान गरी सिप परिक्षण गर्न सहयोग पुऱ्याउनुपर्छ ।

२.४ उद्योग—सिप परिक्षण केन्द्र साझेदारी : उद्योग र सिप परिक्षण केन्द्रहरूबीच साझेदारी स्थापना गरी सिप परिक्षण का कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्नुपर्छ । यसले रोजगारदाताहरूलाई आवश्यक पर्ने सिपयुक्त कामदार उत्पादनमा सहयोग पुऱ्याउँछ ।

२.५ नियमित समीक्षा र सुधार: श्रम बजारको आवश्यकताअनुसार सिप परिक्षण का कार्यक्रमहरू नियमित रूपमा समीक्षा गरी सुधार गर्नुपर्छ । यसले सिप परिक्षण कार्यक्रमहरूको प्रभावकारिता वृद्धि गर्दछ साथै तालिम कार्यक्रममा समेत स्तरोन्नति गर्दछ ।

२.६ नयाँ सिप परिक्षण केन्द्रहरूको स्थापना: रोजगारदाताहरूसँग स्वयमसेवकहरूद्वारा प्रभावली भराउने क्रममा र समितिबाट सञ्चालन गरेको कार्यशालाको छलफलमा सबै जिल्लामा सिप परिक्षण केन्द्र उपलब्ध नभएको भन्ने छलफल भएको हुँदा गण्डकी प्रदेशमा विभिन्न क्षेत्रमा नयाँ सिप परिक्षण केन्द्रहरू स्थापना गरी सिप परिक्षण को पहुँचमा वृद्धि गर्नुपर्दछ ।

२.७ नीतिगत सुधार: सिप परिक्षण सम्बन्धी नीतिहरूलाई अद्यावधिक गरी नयाँ सिप परिक्षण का पेसाहरूलाई समेट्ने गरी राष्ट्रिय स्तरमा नीति निर्माण गर्नुपर्छ ।

यस सुझावका आधारमा गण्डकी प्रदेशमा सिप परिक्षण का नयाँ क्षेत्रहरूको पहिचान र तिनका लागि आवश्यक राष्ट्रिय प्रमाणिका निर्माण कार्य अघि बढाउन सकिने छ । यसले प्रदेशको आर्थिक समृद्धिमा योगदान पुऱ्याउने छ ।

अनुसूची: १

प्रश्नावली

आदरणीय उत्तरदाताज्यू

नमस्कार

सामाजिक विकास तथा स्वास्थ्य मन्त्रालयबाट गण्डकी प्रदेशमा माग भएका सिप परिक्षण का नयाँ पेसा पहिचान गर्ने प्रयोजनका लागि यो प्रश्नावली तयार गरिएको हो । यसमा दिइएको उत्तरले तपाईं र तपाईंको सस्थाको गोपनीयतामा कुनै असर पर्ने छैन भन्ने विश्वस्त पार्दछौं । यो प्रश्नावलीको उत्तर दिन यहाँको ३० मिनेट समय लाग्ने छ । यहाले दिनुभएको उत्तरले गण्डकी प्रदेशमा केकस्ता पेसामा सिप परिक्षण को माग रहेको छ भन्ने कुराको विश्लेषण गर्न सहयोग पुऱ्याउने छ ।

राष्ट्रिय सिप प्रमाणिका (National Competency Standard) का नयाँ पेसा पहिचानका लागि

रोजगारदातासँग गरिने सर्वेक्षण प्रश्नावली

क. सामान्य जानकारी

• उत्तरदाताको नाम:

• लिङ्ग: पुरुष महिला भन्न रुचाउँदिनँ अन्य: .....

रोजगारदाता संस्थाको नाम:

जिल्ला :

स्थानीय तह:

वडा नं. :

सम्पर्क नं.:

इमेल:

ख. पेसा पहिचानका प्रश्नावलीहरू

१. तपाईंको उद्योग/व्यवसाय कस्तो प्रकृतिको हो र यसका सेवा/उत्पादनहरू के के हुन् ?

क) सेवामुलक

ख) उत्पादन

ग) दुवै

घ) सेवाको किसिम

ड) उत्पादनको किसिम

२. तपाईंको संस्था/उद्योग/ व्यवसायमा महिला/ पुरुष / पूर्णकालीन/ आंशिक रूपमा कामदार/कर्मचारी कति जना छन् ?

क्र.स.	लिङ्ग	पूर्णकालीन	आंशिक	जम्मा
१	महिला			
२	पुरुष			
३	अन्य			
	जम्मा			

३. तपाईंको संस्था/उद्योग/ व्यावसायमा सिपयुक्त कामदार/कर्मचारी कति जना छन् ?

क्र.स	पेसा	सिप परिक्षण गरेका		तालिम प्राप्त गरेका		अनौपचारिक रूपमा सिकेका तर सिप परिक्षण नगरेका		जम्मा
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
१								
२								
३								
४								
५								
	जम्मा							

४. तपाईंलाई कामदारले जानेको सिपको परीक्षण हुन्छ भन्ने थाहा छ ?

छैन

छ भने स्रोत : .....

५. तपाईंको संस्था/उद्योग/व्यवसायमा कार्यरत कामदारको सिप परिक्षण गराउन चाहनुहुन्छ ? कुन कुन पेसामा गराउन चाहनुहुन्छ ?

क्र. सं.	पेसा/पद	तह	सङ्ख्या	कैफियत
१				
२				
३				
४				
५				
		जम्मा		

६. तपाईंको संस्था/उद्योग/व्यवसाय विस्तार गर्न पर्ने भएमा तपाईंलाई भविष्यमा कस्ता पेसाका कामदार/कर्मचारीको आवश्यकता पर्दछ ?

क्र. सं	पेसा/पद	तह	सङ्ख्या	कैफियत
१				
२				
३				
४				
५				
		जम्मा		

७. नेपालमा सिप प्रमाणिका निर्माण गरी ३१४ ओटा पेसामा सिप परिक्षण गराउने काम CTEVT/NSTB गरिरहेको छ । तपाइको बिचारमा रोजगारदाताले आगामी दिनमा सिप परिक्षण गरेका कामदार /

कर्मचारी प्राप्त गर्न CTEVT / NSTB ले कुन कुन माग भएका पेसामा सिप प्रमाणिका निर्माण गर्नु पर्दछ

?

क्र. स	पेसा/पद	तह	सङ्ख्या	कैफियत
१				
२				
३				
४				
५				
		जम्मा		

८. तपाईंको बजारको क्षेत्र वा वरिपरिमा अन्य नयाँ सिप परिक्षण का क्षेत्रहरू के के देख्नुभएको छ ?

९. आगामी दिनमा सिप परिक्षण / राष्ट्रिय व्यावसायिक योग्यता प्रणालीको गुणस्तर सुधार गर्न तपाईंले के सुझाव दिनुहुन्छ ?

१.

उत्तरदाताको संस्थाको छाप

प्रश्नवली भराउनेको नाम

“ धन्यवाद! ”

अनुसूची -२

सिप परिक्षण का नयाँ क्षेत्र पहिचानका लागि स्वयंसेवकको विवरण र निर्धारण भएको भौगोलिक क्षेत्र

क्र.स.	नाम थर	लिङ्ग	स्थायी ठेगाना	कार्यरत ठेगाना	खटिने क्षेत्र
१	सन्जय लम्साल	पु.	माछापुच्छ्रे गापा, कास्की	पोखरा-१, बगर	पोखरा मनपा वडा नं.१ देखि ८ सम्म
२	तनु राना	म.	पैयु गापा-२, पर्वत	पोखरा-८, कास्की	कुश्मा नपा, फलेबास नपा, पैयु गापा र मोदी गापा
३	करुणा रुचाल	म.	लेते-१, मुस्ताङ	पोखरा-८, कास्की	मुस्ताङ र बेनी नपा
४	सुरेश तिमिल्सेना	पु.	लेखनाथ-९, कास्की	पोखरा-८ कास्की	पोखरा मनपा वडा नम्बर २६ देखि ३३ सम्म
५	दिलु पन्त	म.	व्यास नपा-२ तनहुँ	व्यास-२, तनहुँ	व्यास नपा वडा नम्बर १ देखि ७ सम्म
६	ममता बस्याल	म.	भिमाद नपा-७, तनहुँ	भिमाद नपा-७, तनहुँ	बागलुङ नपा
७	वसन्ती श्रेष्ठ	म.	व्यास नपा-२, तनहुँ	व्यास-२, तनहुँ	व्यास नपा वडा नम्बर ८ देखि १४ सम्म
८	बबिता के.सी.	म.	पोखरा मनपा-१०, कास्की	पोखरा-१०, पोखरा	पोखरा मनपा वडा नं.१६ देखि २१ सम्म

९	सिर्जना पौडेल	म.	थापाथाना-४, पर्वत	गैडाँकोट नपा-२, नवलपुर	गैडाँकोट नपा वडा नं.१ देखि ६ सम्म
१०	रामबहादुर घले परियार	पु.	बन्दीपुर गापा-१, तनहुँ	पोखरा मनपा-४, कास्की	बन्दीपुर गाउँपालिका र आँबुखैरेनी गाउँपालिका
११	सुवास न्यौपाने	पु.	पैयु गापा-१, पर्वत	कावासोती-५, नवलपुर	कावासोती नपा वडा नं.१ देखि ९ सम्म
१२	सुनिता ढकाल	म.	गैडाकोट नपा- नवलपुर	कुमारवर्ती-४, नवलपुर	गैडाकोट नपा वडा नं.७ देखि १२ सम्म
१३	कुमुद पण्डित	पु.	भानु नगरपालिका-६, तनहुँ	भानु नगरपालिका- ६, तनहुँ	भानु नपा
१४	जमुना काफ्ले	म.	गैडाकोट-१५, नवलपरासी	गैडाकोट-१५, नवलपरासी	कावासोती नपा वडा नं.१० देखि १७ सम्म
१५	यमकुमारी श्रेष्ठ	म.	वेसीशहर-११, लम्जुङ	वेसीसहर-११, लम्जुङ	वेसीसहर नगरपालिका
१६	रमेशसेवा परियार	पु.	व्यास नपा-१०, तनहुँ	व्यास नपा-१०, तनहुँ	म्याग्दे गाउँपालिका र शुक्लागण्डकी नपा ८ देखि १२ सम्म
१७	खगीसरा लामिछाने	म.	हुप्सेकोट-३, नवलपरासी	हुप्सेकोट-३, नवलपरासी	मध्येविन्दु नपा र हुप्सेकोट गापा

१८	कृष्णकुमारी अधिकारी	म.	देवचुली नपा-१३ नवलपुर	देवचुली नपा-१३ नवलपुर	देवचुली नगरपालिका
१९	जानुका भण्डारी सुवेदी	म.	भिमाद नपा-७, तनहुँ	शुक्लागण्डकी -५ तनहुँ	शुक्लागण्डकी नपा वडा नम्बर १ देखि ७ सम्म र ऋषिड गाउँपालिका
२०	अञ्जु न्यौपाने	म.	गैँडाकोट नपा-२ नवलपुर	गैँडाकोट नपा-२ नवलपुर	गैँडाकोट नपा वडा नं.१३ देखि १८ सम्म
२१	अञ्जान परियार	म.	घिरिड गापा-३ तनहुँ	घिरिड गापा-३ तनहुँ	भिमाद नपा र घिरिड गाउँपालिका
२२	पुष्पा अर्याल	म.	वालिड नपा-३ स्याङ्जा	वालिड नपा-३, स्याङ्जा	वालिड नगरपालिका, पुतलीबजार र गल्याड नगरपालिका
२३	सुनिरा जोशी	म.	भानु नगरपालिका- १०, तनहुँ	राईनास नपा लमजुड	राइनास नगरपालिका
२४	गोविन्द राम	पु.	भानु नपा-९ तनहुँ	पालुडटार नपा- तनहुँ	गोरखा नगरपालिका र पालुडटार नगरपालिका
२५	रमेश परियार	पु.	सुन्दरबजार नपा-१ तनहुँ	कुन्धा-१, लमजुड	सुन्दरबजार नपा र मध्येनेपाल नपा

अनुसूची -३

प्रश्नावली सर्वेक्षण गरिएका उद्योग तथा व्यवसायमा रहेका जम्मा कामदारको अवस्था

क्र.स.	पेसा	सिप परिक्षण गरेको		तालिम प्राप्त		अनौपचारिक कामदार		जम्मा सिप, तालिमको अवस्था
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
1	Account Officer	2	1	29	80	19	24	155
2	Administrative Staffs		3	3	21		28	55
3	Agriculture Medicine Management						1	1
4	Agriculture Technician	1	5	3	6	17	14	46
5	Allo Processor	2		9		6		17
6	Aluminum Fabricator		7		8		24	39
7	Animal Health Worker			3	1	3	3	10
8	Auxiliary Nurse and Midwife (ANM)	10		3				13
9	Assistant Beautician			11	6	2		19
10	Auto Painter				3		2	5
11	Automobile Engineer				2	1	17	20
12	Automobile Mechanic		24	46	155	17	226	468
13	Back Hoe Operator						12	12
14	Bag Maker			2		6	15	23
15	Baker			6	10	5	16	37
16	Bar Bender			1	23		20	44
17	Bar Tender			2		2	3	7
18	Barber	1		2	1	1	18	23
19	Barista	1	2	4	12	4	8	31

क्र.स.	पेसा	सिप परिक्षण गरेको		तालिम प्राप्त		अनौपचारिक कामदार		जम्मा सिप, तालिमको अवस्था
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
20	Beaten rice producer					5	12	17
21	Beautician	9	2	43		1		55
22	Beautician Trainer	6						6
23	Bee Keeper			1	7	2	8	18
24	Belt Operator						80	80
25	Binder			2			3	5
26	Block Machine Operator						2	2
27	Boiler Operator	0	5	0	3	0	20	28
28	Book/Copy printers				3			3
29	Boring Machine operator						2	2
30	Boutique			2		6	1	9
31	Bread (Machine)Technician				3			3
32	Brick Maker			30		96	244	370
33								0
34	Building Painter		2	3	30	31	35	101
35	Bungee Jump Operator				16			16
36	Business Development Manager		1					1
37	Butcher					31	9	40
38	C.M.A	3						3
39	Cable Car Operator				5			5
40	Cake Baker				2			2
41	Care Giver					1		1
42	Carpenter		18	0	50	15	55	138
43	Carpenter helper					6	27	33

क्र.स.	पेसा	सिप परिक्षण गरेको		तालिम प्राप्त		अनौपचारिक कामदार		जम्मा सिप, तालिमको अवस्था
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
44	Cashier				2	4		6
45	Chef	1	17	32	77	80	134	341
46	Chowmein Maker				3		2	5
47	Civil Engineer		53					53
48	Cleaner			2	4	17	8	31
49	Certified medical assistants (CMA)	9	3					12
50	CNC Operator				1		1	2
51	Co-driver				11	1	2	14
52	Coffee Picker					3	3	6
53	Commis III				4			4
54	Commis II				7			7
55	Computer Hardware and Network Technician			1	12	3	3	19
56	Computer Operator			4	2	1	2	9
57	Concrete Machine Operator				2	2	16	20
58	Construction Carpenter						4	4
59	Construction Designer				6			6
60	Construction Mason		22	6	104	106	454	692
61	Construction worker	6	9	46	70	512	1117	1760
62	Construction Mason						5	5
63	Crusher operator				1	3	8	12

क्र.स.	पेसा	सिप परिक्षण गरेको		तालिम प्राप्त		अनौपचारिक कामदार		जम्मा सिप, तालिमको अवस्था
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
64	Customer Service Bridge (CBS)			2				2
65	Cutting Master (Tailor)			7	12	4	8	31
66	Dairy Technician	2	1	5	23	13	19	63
67	Decorative Concrete Product Producer (tile/Brick, Inter-Locking Maker)			1	16		7	24
68	Designer		1	2	4	5	7	19
69	Dhaka weaver				1	10	134	145
70	Dish Washer					5		5
71	Distributer Operator		2					2
72	Doctor	3	10	1	4			18
73	Domino Operator					2	1	3
74	Dress Maker			7	1	6		14
75	Driver		95	1	326		434	856
76	Electrician		38		78		76	192
77	Electronic Technician	1	5	1	8	1	10	26
78	Engine Mechanic						5	5
79	Excavator Operator		3				36	39
80	F&B Manager					2	3	5
81	Factory Manager				1			1
82	Farm Manager				1	1	2	4

क्र.स.	पेसा	सिप परिक्षण गरेको		तालिम प्राप्त		अनौपचारिक कामदार		जम्मा सिप, तालिमको अवस्था
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
83	Farming technical assistant			1	12	36	71	120
84	Feed maker		1		5	9	5	20
85	Feed quality control					1	6	7
86	Fiber Operator					1	6	7
87	Filling Machine Operator		3		2	2	1	8
88	Finance Officer					14	1	15
89	Fisheries Technician				1	1	11	13
90	Fitting machine operator				2			2
91	Flex Print Machine Operator				2		4	6
92	Food Technician			1	3			4
93	Forklift Operator					3		3
94	Framing Board Maker				4			4
95	Furniture Maker		1		7	7	58	73
96	Gabion Weaver				4	5	5	14
97	Gardener	1	2	2	3	20	9	37
98	Gas Machine fitter						2	2
99	Gas Welder				3		1	4
100	General Manager		1					1
101	General Technician		1					1
102	Glass Cutting person				9		5	14
103	Goat Keeper			3	7			10
104	Gold Smith				3	1	17	21

क्र.स.	पेसा	सिप परिक्षण गरेको		तालिम प्राप्त		अनौपचारिक कामदार		जम्मा सिप, तालिमको अवस्था
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
105	Graphic Designer			2	1	5	7	15
106	Hand Embroiderer	1		10	1	8		20
107	Hatchery Technician				2		10	12
108	Hatti In charge		2					2
109	Health Assistant	7	14					21
110	Heavy Vehicle Mechanic				1		2	3
111	Helper (Industry)	1	3	18	75	202	306	605
112	Helper Welder						7	7
113	Helper/Painter						5	5
114	House Keeping		1	8	12	55	35	111
115	Hume Pipe Mason						5	5
116	Ice cream Maker			3		6		9
117	JCB Operator		6		5		1	12
118	JTA		5		1		1	7
119	Junior Auto mechanic				10		2	12
120	Junior Technician-Agriculture						15	15
121	Kitchen Helper					20	8	28
122	Lab Technician Construction	4	9	4	10	2	1	30
123	Lab Technician Industrial				3			3
124	Ladies Master (Tailor)					5		5
125	Lathe Setter Operator		40		2		4	46
126	Laundry Boy					3		3

क्र.स.	पेसा	सिप परिक्षण गरेको		तालिम प्राप्त		अनौपचारिक कामदार		जम्मा सिप, तालिमको अवस्था
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
127	Level operator (water industry)						1	1
128	Light vehicle Maintenance				5			5
129	Livestock Junior Technician		1		6	16	13	36
130	Loader Operator						12	12
131	Machine Maintenance	3	9	55	86	85	121	359
132	Manager			14	86	12	56	168
133	Marketing				8	11	46	65
134	Masala Maker Industry					8		8
135	Massager			1				1
136	Mechanic Helper						5	5
137	Mechanical Sub Engineer		39		30			69
138	Mechanical Engineer		25					25
139	Mesh/Jali Maker				9	6	6	21
140	Milling Machine Setter Operator			2	7	2	40	51
141	Mixture Operator (Construction)						12	12
142	Molding operator						2	2
143	Motorcycle Mechanic		2		17		15	34
144	Nail Technician			9				9
145	Nurse	5	1					6

क्र.स.	पेसा	सिप परिक्षण गरेको		तालिम प्राप्त		अनौपचारिक कामदार		जम्मा सिप, तालिमको अवस्था
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
146	Nursery Assistant			2	6	7	5	20
147	Office Assistant			13	14	19	21	67
148	Operator (Industry)	15	19	15	66	20	29	164
149	Packaging Machine Operator	3	21	8	53	122	79	286
150	Paper worker						14	14
151	Packeting worker					3		3
152	PCL Nurse	1						1
153	Pharmacist	2	6		3			11
154	Photo Video designer and Editor				5			5
155	Plant Operator (Industry)						11	11
156	Plant Technician (Boiler Operator)				10		25	35
157	Plasterer						4	4
158	Plot and power operator		14					14
159	Plumber		22		27	4	46	99
160	Poultry Technician		2		7	6	20	35
161	Press Machine operator			2	14		2	18
162	Printing Technician				4	3	17	24
163	Process Water Technician				2	6	2	10
164	Production Labor					20	11	31

क्र.स.	पेसा	सिप परिक्षण गरेको		तालिम प्राप्त		अनौपचारिक कामदार		जम्मा सिप, तालिमको अवस्था
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
165	Production Manager				1	3	2	6
166	Pump Mechanic				2		1	3
167	Purchase in charge					1		1
168	Quality Controller Industrials			65	230			295
169	Receptionist			21	7	18	6	52
170	Ref. and AC Technician		1					1
171	Reja Cycling						2	2
172	Rig. M Operator						8	8
173	Roller Operator				1			1
174	Salesperson			7	9	34	39	89
175	Sanitary Plumber		1	10	22	15	75	123
176	Seal Levelling person (Water Industry)					1		1
177	Security Guard		4	4	21	1	6	36
178	Sheet Metal Worker				2		1	3
179	Shoes Maker			1	10	1	6	18
180	Shuttering Carpenter						19	19
181	Slab Leveling (Construction)						2	2
182	Staff Nurse	10	1					11
183	Steel wire Technician				6		5	11
184	Storekeeper			4		7	8	19
185	Surf manufacturing			36				36
186	Sweet Maker			3	5	20	1	29

क्र.स.	पेसा	सिप परिक्षण गरेको		तालिम प्राप्त		अनौपचारिक कामदार		जम्मा सिप, तालिमको अवस्था
		महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष	
187	Swimming pool Operator				1	5	13	19
188	Tailor	9	7	70	41	135	59	321
189	Tailor Machine Mechanic			4	2			6
190	Thread Spinner			2				2
191	Tile Marble Fitter					1	16	17
192	Tipper Operator		4					4
193	Tractor Driver		9		4			13
194	Trekking Guide				1		2	3
195	Typist			1	4			5
196	UPVC Worker					1	6	7
197	Valuator						5	5
198	Vehicle body maker				5			5
199	veterinarian (Doctor)		4	1	3	1	1	10
200	Vibrator Operator (Construction)						2	2
201	Waiter			24	34	39	56	153
202	Water level checking person					7	4	11
203	Welder	1	135		35	2	106	279
204	Welder Helper				7		8	15
205	Welding Electrician		3				3	6
206	Welding Electrician Helper						5	5
207	Wireless Technician						2	2
	Grand Total	120	748	749	2336	2106	5125	11184

अनुसूची- ४

प्रश्नावली सर्वेक्षण गरिएका उद्योग तथा व्यवसायमा रहेका सिप परिक्षण गराउन चाहने जम्मा कामदारको अवस्था

क्र.स.	क्षेत्र	उप क्षेत्र	पेशा	कामदार सङ्ख्या
1	Hospitality Industry		Baker	17
2	Hospitality Industry		Bar Tender/Bar Staffs	7
3	Hospitality Industry		Barista	14
4	Hospitality Industry		Bartender	2
5	Hospitality Industry		Bungee Jump Controller	9
6	Hospitality Industry		Chef	164
7	Hospitality Industry		Cleaner/Helper	19
8	Hospitality Industry		Dishwasher	1
9	Hospitality Industry		F&B Manager	3
10	Hospitality Industry		Front Office Assistant	2
11	Hospitality Industry		Hatti Mouthe	24
12	Hospitality Industry		Housekeeping	88
13	Hospitality Industry		Laundry Boy	1
14	Hospitality Industry		Naturalist	6
15	Hospitality Industry		Office Assistant	3
16	Hospitality Industry		Pool Attendant / Life Guard	3
17	Hospitality Industry		Receptionist	41
18	Hospitality Industry		Sweeper	2
19	Hospitality Industry		Sweets and Snacks Maker	10
20	Hospitality Industry		Swimming Trainer	7
21	Hospitality Industry		Tandoori Maker	5
22	Hospitality Industry		Trekking Guide	5
23	Hospitality Industry		Waiter	122
24	Construction		(Construction) Mason	19
25	Construction		Bar Bender / Shuttering	119
26	Construction		Block Interlocking	10
27	Construction		Block Maker	5
28	Construction		Brick Layer Mason	16
29	Construction		Building Painter	15
30	Construction		Carpenter	100
31	Construction		Carpenter Assistant	18
32	Construction		Carpentor	14
33	Construction		Chip Marble Maker	5
34	Construction		Coalman	6

क्र.स.	क्षेत्र	उप क्षेत्र	पेशा	कामदार सङ्ख्या
35	Construction		Construction Carpenter	3
36	Construction		Construction Mason	166
37	Construction		Construction Worker	50
38	Construction		Crusher Machine Technician	12
39	Construction		Crane loader Operator	2
40	Construction		Crane Operator	4
41	Construction		Distributor Operator	1
42	Construction		Engineering	22
43	Construction		Furniture Maker	30
44	Construction		Gabion Weaver	3
45	Construction		GI Wire Technician	15
46	Construction		Helper	87
47	Construction		Hopper Operator	2
48	Construction		Hume Pipe Mason	15
49	Construction		Lab Technician (Construction)	9
50	Construction		Labor	14
51	Construction		Loader Operator	50
52	Construction		Machinery	2
53	Construction		Marble Fixer	13
54	Construction		Mesh(jali) Maker	5
55	Construction		Mixture Machine Operator	78
56	Construction		Net Jali Maker	3
57	Construction		Painter	52
58	Construction		Plant Operator	9
59	Construction		Plumber	176
60	Construction		Pump Operator	2
61	Construction		Pump Set Operator	1
62	Construction		Rabis man	8
63	Construction		Shuttering	7
64	Construction		Slab Leveling	6
65	Construction		Stone cutting	4
66	Construction		Stone Layer Mason	2
67	Construction		Supervisor	1
68	Construction		Tile Marble Fixer	3
69	Construction		Tile/Brick Maker	129
70	Construction		UPVC Worker	10
71	Construction		Vibrator Operator	4
72	Construction		Wood Carver	30

क्र.स.	क्षेत्र	उप क्षेत्र	पेशा	कामदार सङ्ख्या
73	Mechanical Engineering		Aluminum (Fabricator)	10
74	Mechanical Engineering		Boiler Operator	32
75	Mechanical Engineering		Bread (Machine) Technician	2
76	Mechanical Engineering		Chemist (Industrials)	2
77	Mechanical Engineering		Chemistry Engineer	10
78	Mechanical Engineering		CNC Operator	2
79	Mechanical Engineering		Crusher Operator	3
80	Mechanical Engineering		Domino Operator	9
81	Mechanical Engineering		Engineer	15
82	Mechanical Engineering		Excavator Operator	2
83	Mechanical Engineering		Glass Cutting	4
84	Mechanical Engineering		Glass Cutting	1
85	Mechanical Engineering		Grilder	6
86	Mechanical Engineering		Heavy equipment mechanic	10
87	Mechanical Engineering		Iron Works(Welder)	8
88	Mechanical Engineering		JCB Mechanic	1
89	Mechanical Engineering		Lathe Setter Operator	25
90	Mechanical Engineering		Machine Operator (JCB Loader)	19
91	Mechanical Engineering		Mechanic	60
92	Mechanical Engineering		Mechanical (Engineer)	16
93	Mechanical Engineering		Mechanical Fitter	12
94	Mechanical Engineering		Metal Cutter	2

क्र.स.	क्षेत्र	उप क्षेत्र	पेशा	कामदार सङ्ख्या
95	Mechanical Engineering		Milling Machine Setter Operator	15
96	Mechanical Engineering		Plant Operator Assistant	4
97	Mechanical Engineering		Plastic Technician	2
98	Mechanical Engineering		Power Operator	1
99	Mechanical Engineering		Reverse Osmosis Machine Operator	7
100	Mechanical Engineering		Stainless Steel Fabricator	6
101	Mechanical Engineering		Steel Furniture Maker	6
102	Mechanical Engineering		Steel wire Operator	5
103	Mechanical Engineering		Technician	16
104	Mechanical Engineering		Tractor Mechanic	1
105	Mechanical Engineering		Welder	270
106	Automobile Engineering		Auto painter	3
107	Automobile Engineering		Automobile Mechanics	33
108	Automobile Engineering		Driver	58
109	Automobile Engineering		Electronic	3
110	Automobile Engineering		Food and Beverages	4
111	Automobile Engineering		Food Technologist	22
112	Automobile Engineering		Forklift Driver	2
113	Automobile Engineering		Heavy Vehicle (Auto) Mechanic	8
114	Automobile Engineering		Heavy Vehicle Mechanic	9
115	Automobile Engineering		Junior Auto Mechanic	2
116	Automobile Engineering		Lab Technician	2

क्र.स.	क्षेत्र	उप क्षेत्र	पेशा	कामदार सङ्ख्या
117	Automobile Engineering		Machine Operator	184
118	Automobile Engineering		Manager	1
119	Automobile Engineering		Middle and Heavy Vehicle Service Mechanic	2
120	Automobile Engineering		Motorcycle Mechanic	38
121	Automobile Engineering		Tire Builder	5
122	Automobile Engineering		Wiring Mechanic	2
123	Automobile Engineering		Workshop Mechanic	4
124	Agriculture		Agriculture Technician	10
125	Agriculture		Animal Husbandry	10
126	Agriculture		Assistant Slaughter Technician	1
127	Agriculture		Bee Farmer	11
128	Agriculture		Bee Keeper	5
129	Agriculture		Chowmin Maker	5
130	Agriculture		Coffee Technician	3
131	Agriculture		Dairy Boy	1
132	Agriculture		Dairy Technician	36
133	Agriculture		Experience Leader Farmer	9
134	Agriculture		Feed Machine Operator	2
135	Agriculture		Fisheries Technician	2
136	Agriculture		Fishery Specialist	10
137	Agriculture		Food Technician	25
138	Agriculture		Gardener	71
139	Agriculture		Grading (Foods)	4
140	Agriculture		Hand Tractor Mechanic	5
141	Agriculture		Hatchery Technician	16
142	Agriculture		Junior Technical Assistant	3
143	Agriculture		Junior Technical Assistant (Dairy)	2
144	Agriculture		Live Stock Technician	15
145	Agriculture		Nursery Technician	5
146	Agriculture		Post Harvest Technician	3
147	Agriculture		Poultry Technician	15

क्र.स.	क्षेत्र	उप क्षेत्र	पेशा	कामदार सङ्ख्या
148	Agriculture		Production in charge	17
149	Agriculture		Quality Lab Technician	50
150	Agriculture		Technician	2
151	Agriculture		Temperature Controller	5
152	Agriculture		Vegetable Farmer	3
153	Agriculture		Vegetable Seed Grower	2
154	Agriculture		Veterinary Assistant	20
155	Agriculture		Veterinary junior technical assistant	24
156	Information Technology		Adobe Software Trainer	1
157	Information Technology		Computer Hardware Technician	16
158	Information Technology		Computer Operator	12
159	Information Technology		Computer programmer	2
160	Information Technology		Computer Repair and Maintenance Technician	4
161	Information Technology		Digital Marketer	1
162	Information Technology		Fiber Technician	5
163	Information Technology		Graphic designer	14
164	Information Technology		Junior Computer Technician	8
165	Information Technology		Network Technician	12
166	Information Technology		Wireless Technician	2
167	Other	Other	(Factory) Manager	7
168	Other	Handicraft	(Garment)/Fabricator	2
169	Other	Business	Accountant	27
170	Other	Textile	Allo processor	11
171	Other	Health	ANM	3
172	Other	Service	Assistant Beautician	5
173	Other	Handicraft	Bamboo Furniture Maker	5
174	Other	Service	Barber	9
175	Other	Service	Beautician	49
176	Other	Printing	Binder	6
177	Other	Printing	Book binding technician	3

क्र.स.	क्षेत्र	उप क्षेत्र	पेशा	कामदार सङ्ख्या
178	Other	Tailoring/Garment	Boutique	14
179	Other	Electrical	Cable Technician	7
180	Other	Electronic	Cell/Mobile Phone Repair Technician	1
181	Other	Health	CMA	5
182	Other	Health	Community Health Worker	1
183	Other	Electronic	Computer Operator	4
184	Other	Tailoring/Garment	Cutting Master	16
185	Other	Health	Dental Chair Side Assistant	1
186	Other	Leather Goods & Industry	Designer	12
187	Other	Other	Detergent maker	9
188	Other	Tailoring/Garment	Dhaka weaver	8
189	Other	Handicraft	Doll/Cushion	5
190	Other	Tailoring/Garment	Dress Maker	27
191	Other	Other	Driver	80
192	Other	Electrical	Electrician	164
193	Other	Business	Factory Manager	1
194	Other	Tailoring/Garment	Fashion Designer	6
195	Other	Printing	Framing and Bending	4
196	Other	Tailoring/Garment	Garment Fabricator	7
197	Other	Gems and Jewelry	Gold Smith	2
198	Other	Health	H.A	2
199	Other	Tailoring/Garment	Hand Embroiderer	4
200	Other	Other	Helper	80
201	Other	Other	Ice cream Maker	7
202	Other	Tailoring/Garment	Inter Lock, Folder lock	4
203	Other	Health	Lab Assistant	7
204	Other	Health	Lab Technician	3
205	Other	Other	Liquid detergent	2
206	Other	Other	LP Gas Filling technician	7
207	Other	Leather Goods & Industry	Machine Operator	19
208	Other	Business	Manager	57
209	Other	Business	Marketing Manager	14
210	Other	Health	Medical Officer	9
211	Other	Health	Medicines Quality Controller	10
212	Other	Business	Merchandise	12
213	Other	Service	Nail Technician	8

क्र.स.	क्षेत्र	उप क्षेत्र	पेशा	कामदार सङ्ख्या
214	Other	Health	Office Helper	2
215	Other	Printing	Offset press operator	8
216	Other	Health	Orthopedics	2
217	Other	Other	Packaging Person	49
218	Other	Tailoring/Garment	Pattern Master	1
219	Other	Health	Pharmacist	2
220	Other	Tailoring/Garment	Pico	1
221	Other	Printing	Press Operator	17
222	Other	Printing	Printing Technician	9
223	Other	Other	Production In charge	5
224	Other	Other	Road Mason	5
225	Other	Business	Sales Person	30
226	Other	Security Service	Security Guard	29
227	Other	Leather Goods & Industry	Shoe Maker	2
228	Other	Leather Goods and Industry	Shoes designer	5
229	Other	Textile	Sofa Fitting	2
230	Other	Health	Staff Nurse	12
231	Other	Business	Storekeeper	3
232	Other	Business	Supervisor	7
233	Other	Tailoring/Garment	Tailor	173
234	Other	Tailoring/Garment	Tailoring Machine Technician	4
235	Other	Textile	Thread Spinner	8
236	Other	Other	Water Treatment In charge	2
237	Other	Tailoring/Garment	Woolen Hand Knitter	4
238	Other	Other	Wrapper Maker	5
239	Other	Health	X- Ray Operator	9
Total				4489

कार्यदल बैठक

तथ्यांक संकलनका लाग स्वयंसेवकको अभमुखीकरण

सप परिक्षण का नयाँ क्षेत्र पहिचानका क्रममा कार्यशालामा लइएका तस्विरहरू

